

ҚОНУНИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

ДАР БОРАИ ПЕШГИРИИ ЗҶУРОВАРӢ ДАР ОИЛА

(Ахбори Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, с. 2013, №3, мод. 197)

Қонуни мазкур муносибатҳои ҷамъиятиро вобаста ба пешгирии зӯрварӣ дар оила танзим намуда, вазифаҳои субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оиларо доир ба ошкор, пешгирӣ ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба он мусоидаткунанда муайян менамояд.

БОБИ 1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

Моддаи 1. Мафҳумҳои асосӣ

Дар Қонуни мазкур мафҳумҳои асосии зерин истифода мешаванд:

- зӯрварӣ дар оила - кирдори зиддиҳуқуқии қасдонаи дорои хусусияти ҷисмонӣ, рӯҳӣ, шаҳвонӣ ё иқтисодӣ, ки дар доираи муносибатҳои оилавӣ аз ҷониби як узви оила нисбат ба дигар узви оила содир шуда, боиси поймол шудани ҳуқуқ ва озодиҳои ӯ, расонидани дарди ҷисмонӣ ё зарар ба саломатии ӯ мегардад ё таҳдиди расонидани чунин зарарро ба вучуд меорад;

- пешгирии зӯрварӣ дар оила - маҷмӯи чораҳои ҳуқуқӣ, иқтисодӣ, иҷтимоӣ ва ташкилии аз ҷониби субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила амалишаванда, ки ба ҳимояи ҳуқуқу озодиҳо ва манфиатҳои қонунии инсон ва шаҳрванд дар доираи муносибатҳои оилавӣ, ба пешгирии зӯрварӣ дар оила, муайян ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба он мусоидаткунанда равона карда шудаанд;

- зӯрвари ҷисмонӣ дар оила - кирдори зиддиҳуқуқии қасдонаи як узви оила нисбат ба дигар узви оила, ки дар натиҷаи истифода бурдани қувваи ҷисмонӣ боиси расонидани дарди ҷисмонӣ ё зарар ба саломатӣ шудааст;

- зӯрвари рӯҳӣ дар оила - таъсиррасонии қасдонаи рӯҳӣ, паст задани шаъну эътибори як узви оила аз ҷониби дигар узви оила бо роҳи таҳдид, таҳқир, ирғоб ва ё маҷбуркунӣ ба содир намудани ҳуқуқвайронкуниҳо ё кирдорҳои, ки барои ҳаёт ва саломатӣ хавфноканд, инчунин ба вайроншавии инкишофи рӯҳӣ, ҷисмонӣ ё шахсият оварда мерасонад;

- зӯрвари шаҳвонӣ дар оила - кирдори зиддиҳуқуқии қасдонаи як узви оила, ки ба озодии ҷинсӣ ва дахлнопазирии ҷинсии дигар узви оила таҷовуз мекунад, инчунин ҳаракатҳои дорои хусусияти шаҳвонӣ, ки нисбат ба узви ноболиғи оила содир шудаанд;

- зӯрвари иқтисодӣ дар оила - кирдори зиддиҳуқуқии қасдонаи як узви оила нисбат ба дигар узви оила вобаста ба маҳрум сохтан аз манзили истиқоматӣ, хӯрок, либос, молу мулк ё воситаҳои, ки ҷабрдида тибқи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба онҳо ҳуқуқ дорад ва ин кирдор метавонад боиси вайронгардидани солимии ҷисмонӣ, рӯҳӣ ё сар задани дигар ҳолатҳои ногувор гардад;

- ҷабрдида аз зӯрварӣ дар оила (минбаъд - ҷабрдида) - узви оила, ки ба ӯ аз ҷониби дигар узви оила қасдан зарари ҷисмонӣ, маънавӣ ё моддӣ расонида шудааст;

- амрномаи муҳофизатӣ - ҳуҷҷате, ки аз ҷониби мақомоти корҳои дохилӣ ба шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда ё шахсе, ки таҳдиди содир намудани онро мекунад, дода мешавад;

- субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила - мақомоти давлатӣ, мақомоти ҳудфаъолияти ҷамъиятӣ, корхона, муассиса, дигар ташкилотҳо ва шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои пешгирии зӯрварӣ дар оила масъул мебошанд.

Моддаи 2. Мақсадҳои Қонуни мазкур

Мақсадҳои Қонуни мазкур аз инҳо иборатанд:

- ҳимояи ҳуқуқии оила ҳамчун асоси ҷамъият;

- танзими ҳуқуқии муносибатҳои вобаста ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;

- мусоидат намудан ба татбиқи сиёсати давлатӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;

- ташаккули вазъи тоқатнопазирии ҷомеа нисбат ба зӯрварӣ дар оила;

- ошкор, пешгирӣ ва бартарафсозии сабаб ва шароитҳои ба зӯрварӣ дар оила мусоидаткунанда;

- мусоидат ба баланд бардоштани масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд.

Моддаи 3. Қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар бораи пешгирии зӯрварӣ дар оила

Қонунгузорию Чумхурии Тоҷикистон дар бораи пешгирии зӯрварӣ дар оила ба Конституцияи (Сарқонуни) Чумхурии Тоҷикистон асос ёфта, аз Қонуни мазкур, дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумхурии Тоҷикистон, инчунин санадҳои ҳуқуқии байналмилалӣ, ки Тоҷикистон онҳоро эътироф намудааст, иборат мебошад.

Моддаи 4. Доираи амали Қонуни мазкур
Амали Қонуни мазкур нисбат ба шаҳрвандони Чумхурии Тоҷикистон, шаҳрвандони хориҷӣ ва шахсони бешаҳрванд, ки дар Чумхурии Тоҷикистон истиқомат дошта, дар ақди никоҳ мебошанд ва аъзои оилаи онҳо, ҳамчунин нисбат ба шахсоне, ки бо пешбурди хоҷагии умумӣ яқоя зиндагӣ мекунанд, татбиқ мегардад.

Моддаи 5. Принсипҳои пешгирии зӯрварӣ дар оила
Пешгирии зӯрварӣ дар оила ба принципҳои зерин асос меёбад:
- эҳтироми ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд;
- қонуният;
- инсондӯстӣ;
- махфӣ будани иттилоот оид ба зӯрварӣ дар оила;
- дастгирӣ ва таъмини пойдории оила;
- иштироки аҳли ҳома, мақомоту ташкилотҳои давлатӣ, ҷамъиятӣ ва хусусӣ дар низомии иҷтимоӣ ва ҳуқуқии ҳифзи ҳаёт ва саломатии аъзои оила;
- бартарию чораҳои пешгирикунанда нисбат ба чораҳои ҷавобгарӣ;
- ногузирӣ ҷавобгарӣ барои зӯрварӣ дар оила.

Моддаи 6. Ҳуқуқҳои ҷабрдида
Ҷабрдида ҳуқуқҳои зеринро дорад:
- кӯмаки тиббӣ, равоӣ, ҳуқуқӣ ва иҷтимоиро гирад;
- бо розигии хатташ дар марказҳои ёрирасон, марказҳои бахшҳои офиятбахшии тиббӣю иҷтимоӣ барои ҷабрдидагон ҷойгир карда шавад;
- маслиҳатҳои ҳуқуқӣ ва дигар иттилоотро оид ба ҳифзи амниятш гирад;
- ба мақомоти худфаъолияти ҷамъиятӣ бо мақсади маҳкумкунӣ ҷамъиятии рафтори шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда муроҷиат намояд;
- ба мақомоти қорҳои дохилӣ, прокуратура ё суд дар бораи ба ҷавобгарӣ кашидани шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда муроҷиат намояд.

БОБИ 2. СУБЪЕКТҲОИ ПЕШГИРИКУНАНДАИ ЗҶРВАРӢ ДАР ОИЛА

Моддаи 7. Салоҳияти Ҳуқумати Чумхурии Тоҷикистон оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила
Ба салоҳияти Ҳуқумати Чумхурии Тоҷикистон оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила мансубанд:
- таъмини татбиқи сиёсати давлатӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;
- тасдиқ намудани барномаҳои давлатӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;
- ҳамоҳангсозии фаъолияти субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- тасдиқ намудани низомнома ва оинномаи намунавӣ марказҳои ёрирасон;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Чумхурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 8. Ваколатҳои мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:
- таъмини иҷрои барномаҳои давлатӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;
- таҳия, тасдиқ ва амалӣ намудани барномаҳои маҳаллӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- андешидани тадбирҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;
- таъсис додани муассисаҳое, ки ҳифзи иҷтимоӣ ва ҳуқуқии шаҳрвандонро аз зӯрварӣ дар оила амалӣ менамоянд;

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 9. Ваколатҳои мақомоти давлатии кор бо занон ва оила оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Мақомоти давлатии кор бо занон ва оила оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- таҳлили сабаб ва шароитҳои ба зӯрварӣ дар оила мусоидаткунанда;
- пешниҳоди таклифҳо ба мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ чиҳати андешидани тадбирҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;
- андешидани тадбирҳои иттилоотию таблиғотӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 10. Ваколатҳои комиссияҳо оид ба ҳуқуқи кӯдак доир ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Комиссияҳо оид ба ҳуқуқи кӯдак доир ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- пешниҳоди таклифҳо ба мақомоти маҳаллии ҳокимияти давлатӣ чиҳати андешидани тадбирҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила дар байни ноболиғон;
- татбиқи чораҳои зарурӣ нисбат ба ҷабрдидаи ноболиғ ва офиятбахшии ӯ дар ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- намояндагӣ дар мақомоти тафтишоти пешакӣ ва суд чиҳати ҳифзи манфиатҳои қонунии ноболиғоне, ки таҳти зӯрварӣ дар оила қарор гирифтаанд;
- баррасии масъалаи ба хонаи кӯдакон фиристодани кӯдакони мунтазам таҳти зӯрварӣ дар оила қарордошта;
- чиҳати андешидани тадбирҳои дахлдор ба мақомоти корҳои дохилӣ пешниҳод намудани маълумот оид ба шахсоне, ки нисбат ба узви ноболиғи оила зӯрварӣ содир намудаанд ё таҳдиди содир намудани онро кардаанд;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 11. Ваколатҳои мақомоти корҳои дохилӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Мақомоти корҳои дохилӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- қабул, баррасии муроҷиатҳо ва дигар маълумот дар хусуси зӯрварӣ дар оила ё таҳдиди содир шудани он бо тартиби пешбининамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- ошкор намудани сабаб ва шароитҳои барои зӯрварӣ дар оила мусоидаткунанда;
- ба қайд гирифтани шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда ва нисбати ӯ татбиқ намудани чораҳои тарбиявӣ пешгирикунанда;
- ҳангоми муроҷиат ба ҷабрдида фаҳмонидани ҳуқуқҳои ӯ ва дар ҳолати зарурӣ ба муоинаи тиббӣ фиристодани ҷабрдида;
- бо розигии хаттии ҷабрдида ба марказҳои ёррасон, марказҳо ё бахшҳои офиятбахшии тиббӣю иҷтимоӣ барои ҷабрдидагон фиристодани ӯ;
- додани амрномаи муҳофизатӣ ба шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда;
- тартиб додани мавод, оғоз намудани парвандаи ҳуқуқвайронкунии маъмури ё парвандаи ҷиноятӣ нисбат ба шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузории Ҷумҳурии Тоҷикистон;
- ба қайд гирифтани оилаҳое, ки дар онҳо мунтазам ҳодисаҳои зӯрварӣ ҷой доранд ва татбиқ намудани чораҳои пешгирикунанда чиҳати устувор намудани оила;
- пешбурди баҳисобгирии омории ҳодисаҳои зӯрварӣ дар оила;
- ташкили курсҳои махсуси таълимӣ оид ба масъалаҳои пешгирии зӯрварӣ дар оила барои кормандони мақомоти корҳои дохилӣ;

- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 12. Ваколатҳои мақомоти соҳаи маориф оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Мақомоти соҳаи маориф оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- ҳамкорӣ бо падару модар ё дигар намоёнҳои қонунии ноболиғ оид ба масъалаҳои таълиму тарбияи фарзандон;
- ошкор намудан ва ҷиҳати андешидани тадбирҳои мушаххас ба мақомоти дахлдори давлатӣ пешниҳод намудани маълумот оид ба тарбиягирандагон ва таълимгирандагоне, ки таҳти зӯрварӣ дар оила қарор гирифтаанд;
- андешидани тадбирҳои иттилоотию таблиғотӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 13. Ваколатҳои мақомоти соҳаи тандурустӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Мақомоти соҳаи тандурустӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- таҳия ва дар амалияи муассисаҳои соҳаи тандурустӣ чорӣ намудани тавсияҳои методӣ оид ба расонидани кӯмаки аввалияи тиббӣ ба равонӣ ба ҷабрдидагон;
- расонидани кӯмаки аввалияи тиббӣ, ҳамчунин расонидани кӯмаки равонӣ, равонпизишкӣ, наркологӣ ва пешгирию табобатӣ ба ҷабрдида ва шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда;
- пешниҳод намудани маълумот ба мақомоти корҳои дохилӣ оид ба муроҷиати ҷабрдида ва кӯмаки тиббии ба ӯ расонидашуда;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 14. Ваколатҳои мақомоти соҳаи ҳифзи иҷтимоии аҳоли оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

Мақомоти соҳаи ҳифзи иҷтимоии аҳоли оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ваколатҳои зеринро доранд:

- иштирок дар таҳия ва татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- хангоми муроҷиат ба ҷабрдида фаҳмонидани ҳуқуқҳои иҷтимоии ӯ ва расонидани кӯмаки иҷтимоӣ ба ҷабрдида;
- дар ҳамкорӣ бо мақомоти давлатии шуғли аҳоли андешидани тадбирҳо ҷиҳати бо ҷои кор таъмин намудани ҷабрдида ва шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда;
- амалӣ намудани дигар ваколатҳое, ки санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян намудаанд.

Моддаи 15. Ваколатҳои мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот, мақомоти худфаъолияти ҷамъиятӣ, корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила

1. Мақомоти худидоракунии шаҳрак ва деҳот фаъолияти субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оиларо дар ҳудуди шаҳрак ва деҳот ҳамоҳанг сохта, дар таҳия ва татбиқи барномаҳои маҳаллӣ оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила иштирок мекунад, барои пешгирӣ ва бартарафсозии оқибатҳои он тадбирҳои заруриро меандешанд.

2. Мақомоти худфаъолияти ҷамъиятӣ дар ҳудуди дахлдор оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила корҳои фаҳмондадиҳӣ, таблиғотӣ ва ташвиқотиро амалӣ намуда, ҷиҳати пайдории оила тадбирҳо меандешанд.

3. Корхонаҳо, муассисаҳо ва дигар ташкилотҳо, сарфи назар аз шакли ташкилию ҳуқуқиашон, ҷиҳати пешгирии зӯрварӣ дар оила ва бартарафсозии оқибатҳои он тадбирҳои заруриро меандешанд ва метавонанд ба ҷабрдидагон, ки кормандон ё аъзои онҳо мебошанд, барои барқарорсозии саломатиашон кӯмак расонанд.

Моддаи

16.

Марказҳои

ёрирасон

1. Марказҳои ёрирасон аз ҷониби мақомоти давлатӣ, шахсони воқеӣ ва ё ҳуқуқӣ дар шакли муассиса таъсис

дода мешаванд. Марказҳои ёрирасон шахси ҳуқуқӣ буда, ба ташкилотҳои ғайритиҷоратӣ мансубанд ва фаъолияти худро дар асоси низомнома ё оиннома амалӣ менамоянд.

2. Марказҳои ёрирасон оид ба пешгирии ва ҳифзи иҷтимоӣ ҳуқуқӣ аз зӯрварӣ дар оила вазифаҳои зеринро иҷро менамоянд:

- иштирок дар татбиқи барномаҳо оид ба пешгирии зӯрварӣ дар оила ва ҳамкорӣ бо дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила;
- қабули чабрдидагон;
- ба таври ройгон ба чабрдида расонидани кӯмаки зарурии тиббӣ, равонӣ, ҳуқуқӣ ва иҷтимоӣ;
- додани паноҳгоҳ барои будубоши муваққатии чабрдида;
- ба мақомоти корҳои дохилӣ бо розигии чабрдида пешниҳод намудани маълумот дар бораи далелҳои ошкоршудаи таҳдиди воқеии содир намудани зӯрварӣ дар оила ё далелҳои содир шудани чунин зӯрварӣ;
- таҳлил ва ҷамъбасти сабаб ва шароитҳои ба зӯрварӣ дар оила мусоидаткунанда;
- андешидани тадбирҳои ҷиҳати баланд бардоштани сатҳи огоҳсозии аҳоли оид ба масъалаҳои пешгирии зӯрварӣ дар оила;
- бо дархости дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила пешниҳод намудани маълумот доир ба ҳолатҳои зӯрварӣ дар оила;
- вазифаҳои дигаре, ки низомнома ё оинномаи маркази ёрирасон пешбинӣ намудаанд.

Моддаи 17. Марказҳо ё бахшҳои офиятбахшии тиббӣ иҷтимоӣ барои чабрдидагон

1. Марказҳо ё бахшҳои офиятбахшии тиббӣ иҷтимоӣ барои чабрдидагон вобаста ба эҳтиёҷоти мушаххас бо қарори мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ дар мувофиқа бо мақомоти соҳаи тандурустӣ дар беморхонаҳои марказии шаҳрӣ, ноҳиявӣ ё дармонгоҳҳои марказии шаҳрӣ, ноҳиявӣ таъсис дода шуда, шахси ҳуқуқӣ намебошанд. Речаи кории марказҳо ё бахшҳои офиятбахшии тиббӣ иҷтимоӣ барои чабрдидагон бояд ба речаи кории беморхона ва дармонгоҳ мувофиқ бошад.

2. Хароҷоти офиятбахшии тиббӣ иҷтимоӣ чабрдида аз ҷониби шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда тибқи нархномаи барои муассасаҳои тандурустӣ муқарраргардида ҷуброн карда мешавад.

3. Чабрдида дар марказҳо ё бахшҳои офиятбахшии тиббӣ иҷтимоӣ дар асоси аризаи ӯ ё роҳмати мақомоти дахлдори давлатӣ ҷойгир карда мешавад. Барои дар марказҳои мазкур ҷойгир кардани чабрдидаи ноболиғ розигии падар, модар ё шахсони онҳоро ивазкунанда, мақомоти васоят ва парасторӣ зарур мебошад.

4. Чабрдида дар марказҳо ё бахшҳои офиятбахшии тиббӣ иҷтимоӣ дар давоми мӯҳлате, ки барои муолиҷаи тиббӣ ва офиятбахшии равонӣ иҷтимоӣ ӯ зарур аст, нигоҳ дошта мешавад.

5. Марказҳо ё бахшҳои офиятбахшии тиббӣ иҷтимоӣ барои чабрдидагон вазифаҳои зеринро иҷро менамоянд:

- расонидани кӯмаки аввалияи тиббӣ санитарӣ, иҷтимоӣ, равонӣ ва дигар намудҳои кӯмак;
- ҳангоми зарурат фиристодани чабрдида барои муолиҷаи дахлдор;
- ҳангоми зарурат бо розигии чабрдида ба мақомоти ҳифзи ҳуқуқ пешниҳод намудани маълумот дар бораи зӯрварии содиршуда;
- бо дархости дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила пешниҳод намудани маълумот доир ба ҳолатҳои зӯрварӣ дар оила.

БОБИ 3. ЧОРАҲОИ ФАРДИИ ПЕШГИРИИ ЗҶУРВАРӢ ДАР ОИЛА. МАБЛАҒГУЗОРИИ ФАЪОЛИЯТ ВОБАСТА БА ПЕШГИРИИ ЗҶУРВАРӢ ДАР ОИЛА

Моддаи 18. Чораҳои фардии пешгирии зӯрварӣ дар оила

1. Чораҳои фардии пешгирии зӯрварӣ дар оила барои таъсиррасонии мақсаднок ба шуур ва рафтори шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда ҷиҳати пешгирии содир намудани ҳуқуқвайронкунӣ аз ҷониби ӯ ва таъмини амнияти чабрдида татбиқ карда мешаванд.

2. Чораҳои фардии пешгирии зӯрварӣ дар оила аз инҳо иборат мебошанд:

- сӯҳбати хусусияти тарбиявидошта;
- ба мақомоти корҳои дохилӣ овардани шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда;
- амрномаи муҳофизатӣ;
- дастгиркунии маъмурӣ;

- татбиқи чораҳои пешбининамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон, аз ҷумла чораҳои маҷбуркунии дорои хусусияти тиббӣ;

- бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Чумҳурии Тоҷикистон маҳрум кардан аз ҳуқуқи падарию

модарӣ, бекор кардани фарзандхондӣ, васоят ё парасторӣ;
- чойгир кардани чабрдида дар марказҳои ёрирасон, марказҳо ё бахшҳои офиятбахшии тиббӣю иҷтимоӣ
чабрдидагон.

3. Чораҳои фардии пешгирии зӯрварӣ дар оила бо назардошти хислатҳои фардии шахсе, ки нисбат ба ӯ
ин чораҳо татбиқ карда мешаванд ва хавфнокӣи кирдори содирнамудаи ӯ интиҳоб карда мешаванд.

4. Шахсони манфиатдор метавонанд бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон аз
болои қарор дар бораи татбиқи чораҳои фардии пешгирии зӯрварӣ дар оила шикоят кунанд.

Моддаи 19. Асосҳои татбиқи чораҳои фардии пешгирии зӯрварӣ дар оила

1. Асосҳо барои татбиқи чораҳои фардии пешгирии зӯрварӣ дар оила ҳолатҳои зерин шуда метавонанд:

- аризаи чабрдида ё маълумоти шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ;

- ошкор намудани ҳолати зӯрварӣ дар оила аз ҷониби мақомоти қорҳои дохилӣ;

- маълумоте, ки аз ҷониби дигар субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила пешниҳод шудаанд.

2. Ариза ва маълумот оид ба содир шудани зӯрварӣ дар оила ё таҳдиди содир шудани он аз ҷониби
мақомоти дахлдори давлатӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон баррасӣ
карда мешаванд.

Моддаи 20. Сӯҳбати хусусияти тарбиявидошта

1. Сӯҳбати хусусияти тарбиявидошта бо шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда ва чабрдида аз ҷониби
субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила бо мақсади ошкор кардани сабаб ва шароитҳои, ки боиси
содиршавии зӯрварӣ дар оила шудаанд, фаҳмонидани оқибатҳои иҷтимоӣю ҳуқуқӣи он, барқарорсозӣ ва
таҳкими устувориҳои оила гузаронида мешавад.

2. Сӯҳбати хусусияти тарбиявидошта дар бинои хизмати субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар
оила, инчунин дар ҷои зист, таҳсил ё ҷои қор гузаронида мешавад.

3. Шахсе, ки бо ӯ сӯҳбати хусусияти тарбиявидошта гузаронида мешавад, дар бораи қатъ кардан ва минбаъд
такрор накардани кирдори зиддиҳуқуқӣ огоҳонида мешавад.

4. Сӯҳбати хусусияти тарбиявидошта бо ноболиғон дар ҳузури падару модар, омӯзгор ё дигар намоёнҳои
қонунии онҳо гузаронида мешавад.

Моддаи 21. Амрномаи муҳофизатӣ

1. Барои баровардани амрномаи муҳофизатӣ мурочиат оид ба ҳолати содир шудани зӯрварӣ дар оила ё
таҳдиди содир намудани он асос мебошад.

2. Шахсе, ки амрномаи муҳофизатиро гирифтааст, ӯҳдадор аст талаботи дар он пешбинишударо иҷро
намояд. Дар ҳолати иҷро накардани талаботи зикргардида шахси мазкур бо тартиби муқаррарнамудаи
қонунгузориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгариҳои маъмурӣ кашида мешавад.

3. Амрномаи муҳофизатӣ ба шахси мукаллафи зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда, ки ҳангоми баровардани
он ба синни 16-солагӣ расидааст, дода мешавад.

4. Амрномаи муҳофизатӣ ба шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда аз ҷониби сардор ё муовинони
сардори мақомоти қорҳои дохилии маҳалли содир шудани зӯрварӣ дар оила дар муддати 24 соат аз
лаҳзаи содир шудани зӯрварӣ дар оила ё ҷой доштани таҳдиди содиршавии он ё аз лаҳзаи додани ариза
дар бораи содир шудани зӯрварӣ дар оила дода мешавад.

5. Амрномаи муҳофизатӣ ба мӯҳлати то 15 рӯз дода мешавад. Дар асоси аризаи чабрдида ё намоёнҳои
қонунии ӯ мумкин аст мӯҳлати амрномаи муҳофизатӣ бо дархости сардори мақомоти қорҳои дохилӣ ва
розигии прокурор то 30 рӯз дароз карда шавад.

6. Дар амрномаи муҳофизатӣ насаб, ном ва номи падари шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда ё
таҳдиди содир кардани онро намуда, вақт ва ҷойи додани амрнома, ҷой, вақт ва ҳолати содир кардани
зӯрварӣ дар оила ё таҳдиди содир кардани он, талаботи пешбинишуда ва мӯҳлати амали онҳо,
оқибатҳои ҳуқуқӣ дар сурати давом додани ҳаракатҳои зиддиҳуқуқӣ ва риоя накардани талаботи
амрномаи мазкур, мансаб, насаб, ном ва номи падари шахси амрномаи муҳофизатиро бароварда зикр
мегарданд.

7. Амрномаи муҳофизатӣ нисбати шахси зӯрварӣ дар оиларо содирнамуда метавонад талаботи зеринро
пешбинӣ намояд:

- манъ кардани ҳама гуна зӯрварӣ нисбати чабрдида, бар хилофи хоҳиши чабрдида анҷом додани
ҷустуҷӯӣ, пайгириӣ, ташриф, муошират ва дигар муносибатҳои, ки ҳуқуқу озодиҳои чабрдидаро маҳдуд
месозанд;

- тавсия барои дар вақти муайян ба манзили истиқоматӣ ҳозир шудан;

- манъ кардани истеъмоли нӯшокиҳои спиритӣ ва моддаҳои мадҳушкунанда дар вақти амали амрномаи муҳофизатӣ.

8. Иҷро накардани талаботи дар қисми 7 моддаи мазкур зикргардида, ки боиси ҷавобгарии маъмури гардидааст, мӯҳлати амали амрномаи муҳофизатиро бознамедорад.

9. Аз болои амрномаи муҳофизатӣ ба суд шикоят кардан мумкин аст. Шикоят дар мӯҳлати то се шабонарӯз бояд баррасӣ гардад. Шикоят ба суд амали амрномаи муҳофизатиро бознамедорад.

10. Нусхаи амрномаи муҳофизатӣ ба ҷабрдида дода мешавад.

11. Назорати иҷрои талаботи амрномаи муҳофизатӣ аз тарафи мақомоти корҳои дохилие, ки онро баровардааст, амалӣ карда мешавад.

Моддаи

22.

Дастгиркунии

маъмури

Бо мақсади пешгирии зӯрварӣ дар оила, ки таркиби ҳуқуқвайронкунии маъмуриро дорад ва кофӣ набудани амрномаи муҳофизатӣ ҷиҳати таъмини амнияти ҷабрдида, шахси мансабдори мақомоти корҳои дохилӣ бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон дастгиркунии маъмурии шахси зӯрварӣ дар оила содирнамударо анҷом медиҳад.

Моддаи 23. Маблағгузори фаъолияти субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила Фаъолияти субъектҳои пешгирикунандаи зӯрварӣ дар оила аз ҳисоби буҷети давлатӣ, шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ ва дигар манбаъҳои, ки қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон манъ накардааст, маблағгузорӣ карда мешавад.

БОБИ

4.

МУҚАРРАРОТИ

ХОТИМАВӢ

Моддаи 24. Риояи махфияти маълумот вобаста ба зӯрварӣ дар оила Маълумот дар бораи ҳаёти шахсӣ ва оилавии ҷабрдидагон иттилооти махфӣ буда, бояд ифшо нашаванд. Ифшо намудани иттилооти мазкур аз ҷониби шахсе, ки вобаста ба вазъи хизматӣ аз зӯрварӣ дар оила бохабар шудааст, боиси ҷавобгарии муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон мегардад.

Моддаи 25. Ҷавобгарӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур Шахсони воқеӣ ва ҳуқуқӣ барои риоя накардани талаботи Қонуни мазкур бо тартиби муқаррарнамудаи қонунгузори Ҷумҳурии Тоҷикистон ба ҷавобгарӣ кашида мешаванд.

Моддаи 26. Тартиби мавриди амал қарор додани Қонуни мазкур Қонуни мазкур пас аз интишори расмӣ мавриди амал қарор дода шавад.

Президенти

Ҷумҳурии Тоҷикистон

Эмомалӣ РАҲМОН

ш. Душанбе,

19 марти соли 2013,

№ 954